

Baltagul
de Mihail Sadoveanu

REZUMAT

Impresionat de frumusetea baladei populare “**Miorita**”, Mihail Sadoveanu a incercat sa colaboreze cu creatorul popular si sa dea o noua interpretare motivului mioritic. El a creat astfel romanul “**Baltagul**”, putand afirma ca *acolo unde sfarseste Miorita, incepe Baltagul*.

Eroina principala a cartii Vitoria Lipan, sotia unui cioban dintr-o zona de munte, o femeie darza energica, a luat locul *maicutei batrane* din balada.

Sotul ei, Nichifor Lipan, un cioban harnic si voinic, plecase sa cumpere niste oi de la Dorna, dar, la intoarce, a intarziat peste termenul stabilit.

Vitoria Lipan are anumite presimtiri si anume ca sotului ei i s-a intamplat ceva rau. Ea incearca sa afle adevarul, apeland la preotul din sat, care o incurajeaza, indemnand-o sa-l astepte pe Nichifor cu rabdare, in speranta ca se va intoarce.

Vitoria se adreseaza si vrajitoarei satului, aceasta spunandu-i ca, probabil Nichifor a intarziat la o *dusmanca*, deci ca ar avea o iubita si sa-l astepte ca, dupa ce se va satura de aceea, va veni acasa.

Vitoria nu crede pe deplin nici una dintre cele doua variante, avand prevestirile ei tainice, ca lui Nichifor i s-a intamplat o nenorocire. Ea isi ia toate masurile de precautie, lasandu-si casa in ordine in grija unei slugi credincioase, si pleaca in cautarea sotului, in vederea restabilirii adevarului.

Pe fiica sa, Minodora, a dus-o la manastire, la o ruda, cu partea de avere ce i se cuvenea, pentru a-i asigura, pe cat posibil, viitorul.

Impreuna cu fiul sau Gheorghita si cu ajutorul preotului, vinde unor negustori, prieteni mai vechi ai sotului ei, branza si pieile de oaie de prisos, pentru a face rost de bani pentru drum, apoi pleaca cu fiul ei in cautarea lui Nichifor Lipan. Inainte insa, ea comandase, fierarului satului, un **baltag** (topor cu coada lunga) pe care-l iau cu ei, de unde si numele romanului (**Baltagul**).

Curajul si barbatia acestei taranci de la munte se vad atunci cand, calatorind din sat in sat si intrebandu-i pe oamenii intalniti in cale despre sotul sau, ea reuseste sa refaca drumul pe care a trecut Nichifor Lipan.

Mergand pe urmele a *trei ciobani* (“*Trei turme de oi / Cu trei ciobanei*” – **Miorita**), **Vitoria** deduce ca Nichifor Lipan era insotit de alti doi pastori. Dornici sa-i ia averea, la o rascruce de drumuri (de unde nu se mai vorbea decat de *doi ciobani*), cei doi tovarasi de drum il omoara pe Nichifor Lipan. Deducand ca acolo era locul unde ar fi putut pieri cel de-al treilea, adica Nichifor Lipan, Vitoria se opreste cu fiul sau in sat si pregateste un parastas pentru pomenirea sufletului celui ucis, la care ii cheama si pe cei doi insotitori ai sotului ei: Calistrat Bogza si Ilie Cutui. Cu ajutorul cainelui Lupu, descopera intr-o prapastie osemintele sotului sau.

In timpul parastasilui, Vitoria Lipan conduce astfel dialogul incat reface povestea mortii lui Nichifor pe care, i-o spunane lui Bogza (putin ametit de bautura). Aluziile femeii il infurie.

Cand Bogza, tot mai suparat, se ridica sa o loveasca, Vitoria striga la Gheorghita, care il infrunta pe dusman cu *baltagul*, dupa care a dat drumul cainelui Lupu, care il

recunoaste pe cel ce-l omorase pe stapanul sau, si-i sfasie beregata, fiind gata sa-l sugrume. In clipa din urma ciobanul il chema pe preot si se spovedeste, recunoscandu-si vina si spunand ca oile sa fie intoarse stapanilor lor adevarati, adica Vitoriei si lui Gheorghita.

Jandarmii il aresteaza pe Ilie Cutui, ca partas la omor. In ultima clipa, Vitoria il iarta pe Calistrat Bogza pentru fapta sa nevrednica.

Este rezolvarea pe care o da Mihail Sadoveanu conflictului abia intrezarit din balada **Miorita**.

Nichifor Lipan, un cioban harnic si energic, personajul despre care ni se vorbeste mereu, dar care practic nu mai ia parte la actiune, la fel ca moldoveanul din **Miorita**, el fiind injunghiat pe la spate de un alt cioban.

In felul acesta personajul principal devine Vitoria Lipan- o femeie darza, curajoasa si inteleapta care are in comun cu "*maicuta batrana*" din **Miorita** doar durerea pentru cel omorat.

Asa cum observa George Calinescu, **Baltagul** este un roman al transhumantei (*in virtutea careia, pastorii, turmele, cainii migreaza in timpul anului calendaristic, in cautarea de pasuni si adaposturi si se intorc la munte la date fixe*), criticul adaugand ca : "*Acum suntem in Dacia, in teritoriul muntenesc al oierilor, la punctul de plecare. Intriga romanului este antropologica (originea si evolutia omului).*"

*Cazul din **Baltagul** e, din capul locului acela din **Miorita**.*"